

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента

Степанова Людмила Василівна

на кваліфікаційну наукову працю

Хуан Ятін

«Методика підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністських творів у освітній практиці»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Актуальність дослідження Хуан Ятін зумовлена недостатньою розробленістю проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до ефективного використання модерністської музики в освітньому процесі, а також браком науково обґрунтованого методичного інструментарію для прилучення молоді до сучасного серйозного мистецтва. Залишається актуальною потреба в ознайомленні здобувачів освіти з основними течіями, трендами, концепціями та видатними творами в царині художньої культури. У галузі фортепіанного мистецтва особливої уваги потребують питання ролі європейської музичної традиції та формування інтерпретаційної майстерності сучасних виконавців.

Доцільність вивчення проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністських творів у педагогічній практиці посилюється виявленими Хуан Ятін суперечностями: між нагальною потребою ознайомлення здобувачів освіти з явищами сучасного мистецтва та недостатньою вивченістю освітнього потенціалу модерністської музики; відсутністю в Україні та Китаї теоретично обґрунтованої та експериментально підтвердженої методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до ефективного використання модерністської музики в освітньому процесі.

Зважаючи на актуальність проблеми та її недостатню науково-теоретичну й практичну розробленість, дисертантка обрала тему свого дослідження «Методика підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністських творів у освітній практиці», як таку, що входить до тематичного плану науково-дослідних робіт Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», є складником наукової теми кафедри музичного мистецтва і хореографії факультету музичної та хореографічної освіти «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми (реєстраційний номер 0120U002017).

Наукова новизна дослідження проявляється в тому, що вперше науково обґрунтовано методику підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністських творів у освітній практиці з врахуванням концептуальних ідей культурологічного, поліхудожнього, праксеологічного та герменевтичного наукових підходів. Представлено комплекс методичних принципів і педагогічних умов реалізації їх настановних положень, в розробленні моделі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністських творів у освітній практиці.

Принагідно визначимо, що здобувачкою внесене уточнення у в контексті дослідженої проблеми понять сучасної музики, модернізму, консерватизму, авангардизму, педагогічної готовності, а подальшого розвитку набула методика підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністських творів у освітній практиці. Особистим внеском здобувачки є дослідження історії застосування виразів «сучасна музика» і «модернізм» в мистецтвознавчій та педагогічній літературі, характеристика перспектив використання модерністської музики в освітній практиці.

Не викликає сумніву і висока **практична значущість** пропонованої проведеного дослідження, оскільки спектр розробленої авторської методики може бути творчо застосований в умовах різних національно-освітніх систем, у самоосвіті та у процесі самовдосконалення майбутніх фахівців як професійних музикантів-виконавців і педагогів .

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертаційне дослідження Хуан Ятін має високий рівень наукової аргументованості сформульованих дефініцій, узагальнень і висновків. Достовірність та наукова коректність висновків забезпечуються глибоким теоретико-методологічним обґрунтуванням вихідних засад дослідження, ретельним опрацюванням значного обсягу наукових джерел (210 найменувань, з них 66 – іноземними мовами). Методологічний апарат містить науково-методичне обґрунтування змісту дослідної роботи, методи статистичного аналізу, що доводять вірогідність отриманих результатів.

Матеріал дисертації логічно узгоджений із визначеною метою - теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити методику підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністських творів в освітній практиці. Усі завдання виконано послідовно, що відображено в структурі дослідження. Зокрема, у першому розділі окреслено цілі використання авангардної (модерністської) музики в освіті: розширення культурного світогляду молоді, формування естетичного смаку та залучення до творчості. Визначено напрямки використання модерністської музики в освітньому процесі,

таких як: слухання модерністської музики для створення необхідних слухових уявлень; формування умінь та навичок виконання музичних творів зазначеного стилю; розвиток музично-дидактичних дій; формування навичок музично-творчої діяльності, розвиток креативних здібностей і умінь; формування герменевтичної компетентності суб'єктів освіти. Також уточнено поняття готовності вчителя музичного мистецтва до впровадження модерністської музики, спираючись на педагогічні й психологічні підходи та метод моделювання; визначено компонентну структуру досліджуваного феномену, яка дає теоретичні підстави для встановлення педагогічних підходів, принципів, методів і умов ознайомлення майбутніх учителів музичного мистецтва з феноменом модерністського мистецтва, впровадження модерністської музики в освітній процес.

У другому розділі подано методику підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністської музики. Визначено напрями її інтеграції в освітній процес: історія музичної культури, виконавські дисципліни, гармонія, поліфонія, аранжування, студентські творчі проєкти тощо. Методика ґрунтується на чотирьох підходах, а саме на: культурологічному, у межах якого модернізм розглядається як закономірне явище розвитку мистецтва ХХ ст.; поліхудожньому, за яким передбачається міжмистецький аналіз і творчі проєкти; праксеологічному, який акцентує на практичній діяльності студентів; герменевтичному, за яким увага та дії спрямовуються на інтерпретацію змісту творів через виконання, аналіз і поєднання з іншими видами мистецтва. Коректно і логічно визначено комплекс педагогічних умов, які забезпечують ефективне впровадження у практику авторської методики, розробленої дисертанткою.

У третьому розділі висвітлено процес і результати експериментального впровадження методики, а також визначено чотири критерії з показниками оцінювання рівня готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністської музики. А саме: *гностичний*, який дозволяє встановити засобами анкетування і тестів рівень знань майбутніх учителів музичного мистецтва щодо модернізму; *поетичний*, який відповідає ступеню володіння мовою і розуміння риторики; *інтерпретаційний*, за яким оцінюється здатність майбутнього вчителя музичного мистецтва до музично-виконавської та вербальної інтерпретації модерністських творів; *аксіологічний*, за яким виявляється мотивація та естетичне ставлення студентів до модерністського мистецтва як освітньої цінності.

Результати оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до використання модерністських творів у освітній практиці

підтверджують ефективність запропонованої методики, яка вирізняється науковою обґрунтованістю, системністю впровадження та практичною дієвістю. Її авторські методи мають інноваційну спрямованість і охоплюють основні напрями професійної підготовки.

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях. Результати дослідження відображено у 8 публікаціях автора, з яких 1 – у співавторстві. Із них: 3 – у фахових виданнях України, 5 – апробаційного характеру (з них 2 – зарубіжні). Статті написані українською, англійською та китайською мовами. Основні положення та результати дослідження здійснено у формі виступів і доповідей на 8 міжнародних конференціях: «Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття (Київ, 2020); «Освіта для ХХІ століття: виклики, проблеми, перспективи» (Суми, 2020, 2021); «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства» (Одеса, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023), «Перший академічний семінар з китайської традиційної музики» (Ченьду, Сичуань, 2023).

Оцінка змісту й оформлення дисертації. За структурою та змістом дисертація відповідає діючим нормативним документам. Матеріал викладено грамотною, доступною для сприйняття мовою. У вступі чітко окреслено науковий апарат дослідження, його методологічні та теоретичні засади, обґрунтовано актуальність теми, сформульовано завдання і шляхи їх розв’язання із застосуванням комплексу теоретичних, емпіричних та статистичних методів. Окреслено наукову новизну роботи та її практичне значення. Подано відомості про апробацію та впровадження розробленої методики у вищих навчальних закладах України та Китаю.

Дискусійні питання та зауваження.

1. Ви зазначили, що вираз «сучасна музика» більшість освітян пов'язує з масово-популярною музикою. У яких відношеннях знаходяться модернізм і масово-популярна музика та як взаємодіють ці жанрово-стильові сфери культури? Чи можна використовувати цю взаємодію на користь музичної освіти?
2. Чи є якась специфіка герменевтичного підходу саме до модерністських творів. Якщо є, то в чому вона полягає?
3. Чи можете ви пояснити розбіжність у кількості сторінок основного тексту дисертації? Яким чином сталося, що у версії, розміщеній на сайті, на одну сторінку більше, ніж вказано у вступі роботи?

Висловлені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки рецензованої кваліфікаційної наукової праці.

Вважаємо, що представлена дисертаційна робота за актуальністю, науковою новизною і практичною цінністю, обґрунтованістю і достовірністю, отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих дисертантом наукових працях відповідає чинним вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог щодо оформлення дисертації» (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2017 р. за № 155/30023), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, зі змінами, Постановою КМ № 341 від 21.03.2022), а її автор, Хуан Ятін, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент —

кандидат педагогічних наук,

доцент, завідувач кафедри

музичного мистецтва і хореографії

ДЗ «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Людмила СТЕПАНОВА

